

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

LIETUVOS garbė ir tragedija yra būti maža tauta, stojanti prieš Vakarų civilizacijos ir kultūros sąžinę. Lietuvos laisvė tai laisvė visų Europos mažų tautų. Jei laisvė atsakoma Lietuvai tai kaip Vakarų civilizacija gali save pateisinti? Jei laisvė pripažįstama Graikijai, Albanijai, Holandijai, Luksemburgui tai kodėl jos nepripažinti Lietuvai?

Atsakymas tik vienas: Lietuvai laisvės nepripažįsta šaltas, kietas istorinis Rusų imperializmas. Šis imperializmas nei mažiausio pasiteisinimo neturi: Maža Lietuva Rusijai nepavojinga. Lietuva neturi nusiųsti kurie Rusijai butini. Rusija turi gana žemės, ir Lietuviškų laukų jai nereikia. Lietuviai ne Slavai, todėl ne "broliška" Rusams tauta.

Rusų istorinis imperializmas šiandien sustiprintas komunistinio materializmo galvymu, kuris idealinių vertybių nepripažįsta ir iš jų juokiasi. Bet žmonija ne vien duona gyvena. Tokiu būdu, busimos konferencijos Maskvoje eiga bus viso pasaulio sąžiningų žmonių sekama tokiu pat įtempimu kaip mūsų karo laukuose. Po elgis su Lietuva toje konferencijoje mums parodys kas laimės: žemas materializmas ar kilni Vakarų civilizacijos dvasia, kurios stipriausi nesėdai yra Amerika ir dalinai Anglija.

• **TAIKOS konferencija**, galima sakyti, jau prasidėjus. Jos pirmas posėdis įvyks kai Hull, Eden ir Molotov susės prie vieno stalo Maskvoje. Jie paruos pagrindą, o kepurę uždės Rooseveltas, Churchill ir Stalinas. Ką jie nutars tas bus vykdoma kaip "taika" pasaulyje.

Vienintelė Vokiečių viltis išvengti visų savo blogų darbų pasekų yra suskaldyti Amerikonus, Anglus ir Rusus. Proga yra, jei atsiminsime kaip 20 metų atgal trečdalis Amerikos Senato palaikydavo gražius ir idealingus Prezidento Wilsono planus; prie to, jei atsiminsime kai kuriuos kietai laikomus Maskvos imperialistinius planus valdyti Rytų Europą ir Balkanų valstybes.

Tačiau yra vilties kad Amerikos Senatas dabar tars savo išmintingą žodį, o Rooseveltui pavyks Staliną įtikinti būti geru kaimynu, ne žiauriu smaugėju.

• **LIETUVOS Atstovybės** leidžiamas Current News (Rugs. 1943) duoda nuosaukių, neginčijamais faktais pagrįstą atpasakojimą Sovietijos Vokietijos klastavimo su Lietuva, tikslu ją išnaudoti saviems reikalingams. Visi kurie Angliškai pasikaito privalo šį numerį nusipirkti ir savo draugams Amerikonams duoti pasiskaityti.

Kaip jau nešyk sakėme, Lietuvos laisvės klausimui būtų begalo svarbų jeigu Current News eitu paveiksluoto žurnalo forma, bent dasyk mėnesyje. Butų gerai gerai jei Pittsburgho konferencijoje pareikštas noras "bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos įstaigomis" pasireikštų Current News patobulinimu. Per daugiau kaip du metus eidamos, Current News patalpinio apskiai gražios ir naudingos Lietuvos klausimu medžiagos.

• **MASKVOS konferencijoje**, sako žurnalas Newsweek, Amerikos delegatai stovės už tarptautinę, įstatymais pagrį-

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 43

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO SPALIŲ-OCT. 22, 1943

(28-ti metai :: 28th Year)

Aliantų Konferencija Maskvoje Prasidėjo

HULL NUVYKO DERĖTIS, NE SOVIETŲ REIKALAVIMUS PATENKINTI

Aliantų užsienių reikalų vedėjų ministerių ir sekretorių konferencija, kuri buvo ruošama jau kelios savaitės, prasidėjo, kai 18 Spalių Maskvon atskrido Suv. Valstijų Sekretorius Hull su savo štabu ir Britų užsienių sekretorius A. Eden su savaisiais. Svarbiausi jų aptarimai eis su sovietų užsienių komisaru Molotovu.

Ką jie tars be abejo viešai nebus skelbiama, tačiau iš pranešimų iš Washingtono matosi kad Hull ir Eden nuvyko į Maskvą ne pasakyti "Yes" Stalino reikalavimams, ar padėkoti už Rusų kariavimą, bet derėtis klausimais kurie nustatys pasaulio taiką ateityje ir valstybių santykius taip kad tautos galėtų ramiau ir saugiau gyventi.

Jų kalbose yra ir Lietuvos bei kitų Rusijos savinamųjų kaimynių likimo klausimas. Kiek iš Washingtono pareiškima, Hull nenuvyko tas valstybes sovietams padovanoti, priešingai, įrodyti kodėl jos Rusijai nėra reikalingos ir kad užsimojimas jas pagrobti yra pigus bolshevikų imperializmo mostas.

Žinoma, nežiurint gražių pasisveikinimų svečių su sovietų valdžios vadais ir iškilmingų priėmimų, konferencija nebus švelni, — to reikia tikėtis nes iš Sovietų pusės Hull ir Eden sutiks tik reikalavimus šio ir reikalavimus to.

Abi pusės yra gerai pasirošusios ir kiekviena turi savo eilę rezervacijų.

Amerikos nusistatymas neduoti Rusijai jokio grobio, nes, sako, Amerikos požiūriu, Rusų reikalavimai yra nesąmoningi.

Nors Sovietai išsiol neigė Atlanto Carterį, tačiau ir šiose derybose jis stovėjo vyriausias United Nations kariavimo tikslas, ir jis turi būti palaikomas, ypač kad ir pati Rusija jį pasirašius.

Greta užsienių ministerių tarybų atsibuna ir militarinių vadų generolų posėdžiai.

Hull pakeliui į Maskvą, susitiko su Prancūzų kovotojų vadu Afrikoje Gen. de Gaulle, apkalbėjimui nekurį dalykų.

Delegacija skrido per Afriką ir Persiją, 14,000 mylių kelio, nes tiesiog iš Londono į Maskvą reikia skristi virš Vokiečių valdomų Danijos ir Lietuvos

sta, tvarką. Klausimų apie rubėžius, sako, jie nemano kelti, bet jei reikės tai reikalaus nepriklausomybės Pabaltijo valstybėms, Suomijai, ir Lenkijai.

Laimingos kloties, p. Hull ir kitiems Amerikos delegatams!

ir ta kelionė jokių būdu negalima.

TEIKS PAGALBĄ SOVIETAMS

Washingtono, vos Sekretoriui Hull pasiekus Maskvą, konferencijai, Valstybės Departmentas pranešė apie pasirašymą naujos sutarties, sulgy kuria S. Valstijos, Kanada ir Britanija teiks Rusijai pagalbą maištu, ginklais ir reikmenimis.

Ar tas bolshevikams patiks, ar sakys kad juos tik vilioja?

VOKIEČIAI ATKALIAI LAIKOSI

Lyg parodymui Maskvos konferencijai kad jie dar stiprus, Vokiečiai Italijoje visą ataklumu laikosi ir Aliantų armijų žygiavimas pirmyn sunkus ir višapusiai tramdomas. Nežiurint Amerikiečių ir Anglų užėmimo kelių miestelių ir punkty, Vokiečiai išstatė stiprius apsigynimus šešios mylios virš Valturuno upės užkirtimui mūsų kariuomenių pastangoms eiti į Romą.

Pranešimai sako jog nariai ruošiasi pradėti ataką, vietoje trauktis.

Rusai iš savo pusės taip pat stengiasi padaryti konferencijai išpuđį savo plataus masto puolimu Vokiečių Krieme, iš kur jie pradėjo trauktis. Rusai siaurina savo linijas Dniepro alkunėje, priešų apsupimui.

PRIEŠAI NETEKO 7,312 LĖKTUVŲ

Amerikos karo lėktuvai ir lakunai pasirodo yra žymiai geresni kariavime — štai patiekta apskaičiavimai kad Amerikiečiai jau numušė 7,312 priešų lėktuvų, savo netekdami 1,867. Tai skaitlinės nuo Gruod. 7, 1941 iki Rusgėjo 1 šių metų.

NUSKANDINO 460 JAPONŲ LAIVŲ

Amerikos submarinai pastaromis savaitėmis nuvarė į dugną dar 98 Japonų prekinius laivus, taip kad nuo pradžios karo su Japonija nuskandinta arba sugadinta 460 prekinčių laivų gabenančių Japonams karo reikmenis.

Japonų aukštieji vadai tikrina jog Hitleris bus sumuštas, tačiau sako karas su Japonija tęsis dar penkis metus po to, nes Japonai gerai pasiruošę laikytis vieni.

JAPONAI LAIMĖJO POROS DIENŲ MUSIUOSE

Spalių 21 praneša iš pietinio Pacifiko apie didelius mūsų Aliantų jėgų su Japonais: tukstančiai vyrų susikibę atkakliam mūšyje prie Song upės šiaurėje nuo Finschhafen, Nauj. Guinejoje, kur Japonai pasiryžę perkirsti sau kelią per Australiečių diviziją į pajurį susisiekimui su kitais Japoniečiais.

Japonai paneša didelius nuostolius, tačiau jiems kito išėjimo nėra, ir jie atkakliai kariauja.

Dvi dienas pagretu Japonai turėjo pasisekimų.

Kitose vietose, Alijantai Japonams daro žymių nuostolių: prie Rabaulo nuskandino 2 karo laivus ir sudaužė 60 lėktuvų. Prieš kelias dienas ten buvo sudaužyta 104 Japonų lėktuvai, Alijantai neteko savo tik dviejų.

• **POPIEŽIUS** atvirai susikirto su nazių Gestapo sargyba. Patiekė protestą Berliui per neutralių valstybių atstovus, ir paragino dvasiškąją bažnyčios smerkti nazių žiaurumą.

Užimtoje Italijos dalyje norėdami palaikyti savo tvarką Vokiečiai saudo ir žudo nepaklusnius gyventojus, plėšia jų mantą.

• **Žuvo 11.** Yukon, Alaskoje, su lėktuvu nukrito ir užsimušė 11 Amerikos karių.

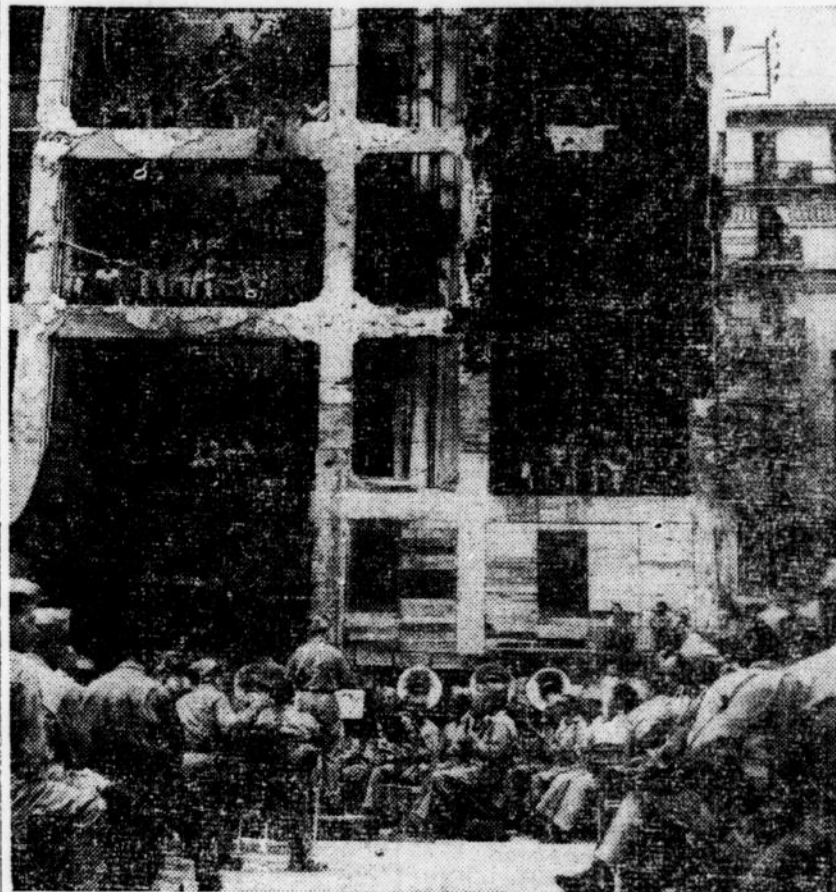
Iš Prancūzijos praneša apie ten einančią ataklią Prancūzų kovą su okupuotais Vokiečiais. Esą kasdien nužudoma po 50 Vokiečių karių ir šnipų, sudardoma traukiniai ir atliekama kitų sabotažo darbų.

• **Trijų didžiųjų religijų** — Protestantų, Katalikų ir Žydų vadai turėjo pasitarimą New Yorke. Jie priėmė 7 punkty "pasaulio taikos" deklaraciją, kuri siūlo palaikyti pasaulyje taiką paremtą teisingumu ir kooperacijos pagrindais, prisilaikant tarptautinių teisių.

Iš Sovietų į Jugoslaviją gabenama bolshevikai ginkluoti kariautojai ir kurstytojai. Maskva pasiryžus pasivergti Jugoslaviją, kur veikia ir patriotai kariautojai prieš okupantus. Iš Rusijos bolshevikai agitatoriai su pinigais, ginklais ir kareiviai gabenami lėktuvais.

• **WILLKIE** paskelbė savo kandidatūrą prezidentus iš Republikonų partijos ir pradėjo savo vaju. Ar Republikonai jį nominuos užtikrinimo nėra. Nominacija įvyks tik 1944 metų vasarą.

Karas Padarė Atviro Oro Koncerto Salę

Armijos benas griežia Algiers, Šiaurės Afrikoje, klausytojai matosi susirinkę lyg ant balkonu laike karo soviniams išgriauta siena kelių aukštų name.

BOMBARDAVO MARIENBURGĄ

Amerikos ir Britų bombieriai savo atakuose Vokietijos miestų, pastaromis dienomis buvo nuskrėdę į suardę dirbtuves net Marienburge, Rytų Prusijoje. Marienburg yra tai tas Lietuviams žinomas "Mairburgas", iš kur kryžiuočiai senovėj Lietuvius puldavo. Spalių 21 ir Vokiečių lakunai atakavo Londoną.

Sviesto Bus Ivalias

Karo viršenybė ir kitos valdžios supirkimo įstaigos sutarė pasitraukti nuo supirkimo sviesto iki Kovo mėnesio. Tuomi visas per tą laiką gaminamas sviestas galės būti paleistas civilinių sunaudojimui.

Serbijoje naziai išžudė 16,000 Žydų, kaip per Vengriją gautos žinios skelbia.

Argentina atšaukė draudimą leisti ten Žydų kalbą laikraščius, po to kai Prez. Roosevelt aštriai tą pasielgimą kritikavo.

Vokietijoje plinta mintis kad karas jau pralaimėtas nežiurint nazių pastangų ir drąsinti ir grąsinti bausmėmis tiems kurie kalbės apie pralaimėjimą.

Virš juros susimušė du Amerikos mažieji pakraščiai sargybos diržabliai — su jais žuvo 8 kariai.

• **VIRŠIJO 4 BILIJONAIS** Amerikos trečioji karo paskola, kaip paskiausieji Iždo Departamento pranešimai sako, viršijo 15 bilijonų kvotą arti 4 bilijonais — taip gausiai visuomenė parėmė valdžią.

RENGIA ŠELPIMO KONFERENCIJĄ

United Nations rengia pokarinę nukentėjusių šalių žmonių šelpimo konferenciją. Užkviesta 43 šalių atstovai. Be abejo pavestas ir Lietuvos atstovas. Konferencija atsibūs Atlantic City, kuri prasidės Lapkričio 10.

Amerikos valdžia beveik jau sutvarkė Užjurinio Šelpimo ir žmonių grąžinimo į jų tėvynės ofisą, kuris patieks šioje šelpimo konferencijoje savo planus.

• **MUILO** darymui palikuosojama 100,000,000 svarų riebalų. Taigi Amerikoje muilo bent tuo tarpu trūkumo nebus.

Pieno Išvežiotojai

New Yorke, kai staiga "su-sirgo" 265 pieno išvežiotojai, jureiviai pastatyta išvežioti pienu. Šito streiko pasekmėje Karo Darbo Taryba sumažino pieno išvežiotų skaičių.

DIRVA (THE FIELD)
Published every Friday in Cleveland bu the
LITHUANIAN WEEKLY
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States \$2.00
In Canada \$2.50
Entered as Second-Class matter December 6th, 1913, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

Streikuoja apie 25,000 Angliakasių

Birmingham, Ala. — Čia sustreikavo 22,000 angliakasių, sutrukdędami angliškų pristatymą plieno dirbtuvėms. Darbininkai atsisako klausyti ir unijos vado John L. Lewis isakymo gyžti dirbti ir tik dalis paklausė valdžios raginimo netrukdyti darbų.

Sustreikavo keli tukstančiai angliakasių ir Indiana valstijoje.

• **Visuotino mainerių streiko** kaip išrodo, John L. Lewis nesirengia šaukti, nežiurint nepavykimo jam iškovoti angliakasiams \$2 i dieną mokesties pakėlimo. Jis nuo to reikalavimo neatsisako ir daro i valdžios darbo tarybą ir i kasyklų operatorius spaudimą pakelti kasyklų darbininkams mokestis.

Kearny, N. J. — Čia buvo sustreikavę keli tukstančiai laivų statybos darbininkų. Streikas baigėsi kai 4000 naktinio sifto darbininkų sugrįžo dirbti. Sustreikavo del paleidimo iš darbo penkių unijos komiteto narių.

• **Geležinkelių darbininkų** algų pakėlimo klausimas užsitęsė jau metų laiko ir dar nieko nepadaryta. Tą reikala Prez. Rooseveltas pavedė tam specialiai paskirtai komisijai. Reikalas liečia geležinkelių įstaigų tarnautojus ir dirbtuvių darbininkus, ne geležinkelių operuotojus.

Lapkričio 15 paskirta jų klausimui spresti galutinė diena.

Kaip komunistai užvaldė Amerikos prekinčių laivų darbininkų uniją parodo šis faktas: jeigu Rusija susidėtų su Japonija ir kariautų prieš Ameriką tai tie laivininkai atsuktų pečius Amerikai ir gelbėtų Rusiją. Tokie dalykai paskiečia Amerikos Darbo Federacijos konvencijai Bostone. Laivininkai yra CIO noriai.

Apie 1200 Amerikos piliečių kurie randasi nelaisvėje Japonijoje, bus iškeisti i apie tiek Japonų nelaisvių laikytų Amerikos koncentracijos stovyklose. Japonus išvedė i ten žinomas Svedų laivas Gripsholm. Jis parvės Amerikos piliečius.

Nubausta. Phoenix, Arizona. — Gudruolė Vivian Eggers, 34 m., kuri apsiavedė su 7 kariais gavimui jų vardu sau pinigų iš valdžios savo pragyvenimui, nubausta 18 mėnesių kalėjimo. Ji tikėjosi gauti po \$50 i mėnesį nuo kiekvieno savo vyro....

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

KALBA IR TAUTIŠKUMAS

Be Praeities Nėra Dabarties ir Ateities

P. S. Bugnaitis atsiliepė Amerikos Lietuvių (žūr. nr. 40) ilgais išvedžiojimais į mano straipsnį, prieš tai išspausdintą tame pačiame laikraštyje (nr. 39), ir jis pabaigoje pridūrė kad jam būtų malonu daugiau su manim pasiginčioti. Iš mudvių ginčo paaiškėjo kad abu jėskome tiesos ir teisybės, tik jėskome skirtingais pozicijomis. Mūsų abiem rūpi katalikizmo, tautiško ir laisvės klausimai, tik nevienodai juos atsakome. Kažin ar mes kiti kitą įtikinsime. O gal ir mūsų rašymo tikslas yra ne tiek įsitikinti, kiek pasirodyti skaitytojams kokios mūsų pažiūros. Tegul tie skaitytojai pasako ko jos vertos, tegul jie ir patys pagalvoja. Mudvių su p. Bugnaitiu bus nuopelnas jei išjudinsime žmonių galvojimą. Aš tebesilaikau savo nusistatymo, nes mano oponento argumentai man pasirodė silpnai. Kur jie silpnai, mėginasi aiškinti faktų šviesoje.

P. S. Bugnaitis tebegina savo pažiūrą kad žmogaus vartojama kalba esanti vienintelis pažymys kuriuo išsprendžiamas klausimas, kuriai tautai jis priklauso, ir ją paremia šitokių pavyzdžių: Kaip, sako, patekęs mišrinio minion gali atžymėti kuris yra Airis, Amerikonas, bet žydas, jei ne su kalbos pagalba? Aš sakyčiau, niekaip čia negalima atžymėti. Kalbėdami Angliškai, Airis, Amerikonas ir žydas palieka kas yra, nepavirsta Anglais. Visi trys kalba ta pačia, kalba. Jei kalba būtų vienintelis pažymys tai tektų tuos tris palaikyti Anglais. Bet taip laikomi jie protestuoti, sakyti kad jų tautiško pažymys ne jų vartojama kalba, o jų kilmė, jų praeitis, jų vidinis balsas, jų sąmonė, ir dar gal kitaip aiškinti savo neangliškumą.

Lenkijos žydai vartoja savąją kalbą, vadina savo Mozės tikėjimo Lenkais, ir vis dėlto dusauja patekti į Palestiną ir apsigyventi toje išsivajotoje šalyje tarp įvairių kalbių, iš viso pasaulio sugudžusių tautiečių. Jiems kilmė, praeitis ir tikėjimas, ne kalba, yra tautiško pažymys. Reikia žinoti kad Kristaus metu Palestinos žydai vartojo nebe savo kalbą, kuria Senasis Testamentas parašytas, o Aramajų kalbą.

Lietuvos aristokratai, pradėję 16-tu amžiumi, kaip Radvilai, Katkevičiai, Sapiegai ir kiti, nei namie nei viešumoje nekabėję Lietuviškai, tačiau save laikę Lietuvių patriotais, gynę Lietuvos garbę ir priešinosi Lietuvos santykių su Lenkija paartėjimui.

Savo skirtingai tautiško pažūrai paremti galėčiau dar daug faktų nurodyti. Bet, manau, užteks ir tų kad besilaisvinti Lietuvių tautiečių su Lenkija paartėjimui.

Kudirka begalo daug svarbos dėjo istorijai, matome iš jo sudaryto Lietuvos himno žodžių: "iš praeities te stiprybė semia". Ir mes, giedodami tą himną, vaizduojamės senovės garbingą Lietuvą, kada ji buvo galinga, kada Lietuviai su ginklu rankoje gynė savo kraštą, aukėjo savo gyvybę už jo laisvę. Toki atsiminimai, be abejo, žadina ir stiprina mūsų tautiškoumą. P. Bugnaitis sekosi esąs linkęs priešingai manyti, ir štai kodel. Sulenkėjusius Lietuvius, esą, paskatino mokintis Lietuvių kalbos ne tiek Lietuvos praeitis, kiek jos ateitis. Aušrininkai pradėję slapta skelbti Lietu-

vos valstybės atstatymo obalį, tai sulenkėjusieji pradėję manyti "kad tai gali įvykti, o Lietuvos valstybėje piliečiams bus reikalinga mokėti Lietuvių kalbą".

Čia tenka pastebėti kad Aušrininkai skelbė daugiausia Lietuvos garsingą praeitį. Aušroje, rodos, niekur nebuvo skelbiama apie Lietuvos valstybės atstatymą. Taigi tas faktas kalba kaip tik prieš p. Bugnaitio tvirtinimą. Savo skirtingą pažiūrą jis stengiasi sutvirtinti savo išgyventu patyrimu. Jis mokėsis Lietuviškai bei Rusiškai skaityti ir rašyti, kad gautų "geresnio darbo ir kad nereiktų už kelis rublius per dienas ir nakts dirbti pas ukininką". Taigi išėjusiam mokyklą pasisekė jam būti daraktorium, mokęs Lietuviškai ir Rusiškai ukininkų vaikus.

Anot p. Bugnaitio išeina kad žmogus mokosi savo gimtosios (ir ne savo) kalbos biznio sumetimais: kad galėtų lengviau prisitaikinti į ateities gyvenimą. Bet faktai nuginčija tokia jo nuomone. Biznieriškai galvojant, rupinantis savo geresne ateitimi, Lietuviams nutautusiems ir dar neautautusiems, daug pelningiau būtų buvę mokytis Rusų kalbos, paliekant savo gimtąją, Lietuvų, kalbą. Ir buvo žmonių kurie asmeninę naudą begaudydami nuėjo tuo surusėjimo, na, ir sulenkėjimo keliu. Bet dar daugiau radosi tokių kurie stoji už Lietuvų kalbą, jos palėimą, tremiami iš savo kraštomokytis. Už tai buvo smarkiai baudžiami, sodinami į kato. Blogas biznis atsidurti šaltus mokytis Lietuvų kalbos ir toje Sibiro taigoje, ir vis dėlto tie Lietuviai kankiniai bevelio prarasti savo pelningesnę ateitį, ne kaip atsidūrę švento darbo: mokytis ir kitur mokytis Lietuvų kalbos ir istorijos, gabenti iš užsienio Lietuviškus raštus ir juos plinti savo tautiečių tarpe.

Yra įrodyta tiesa kad be praeities nėra ateities, kad tauta yra praeitis, dabartis, ir ateitis. Žmonėms yra įgimta mylėti savo tėvus-protėvius, savo gimtąjį kraštą. Dargi šuo, arklis ir kiti gyvuliai prisiriša į tą vietą kur jiems tenka būti. Tegul blogai juos maitina gaudydami, tegul jie bus kartais neidė, vis dėlto jie grįžta į savo būdą, į savo tvartą.

Žmogus yra daug daugiau ne gyvulys. Jis sutvertas Dievo pavaizdu, Jo dvasios kvėptas, kaip skelbia Sv. Raštas. Jis protingas ir valingas sutvėrimas. Taigi Lietuvius ir kitų tautų žmones vertė meilė, ne biznis, rūpintis savo tėvynės, ir savo tautiečių ateitimi, kuri yra praeities tęsinys. Toji tėvynės meilė tokia stipri kad dėl jos aukojamas bran-

Mūsų Pareiga liko Išlaikyt Lietuvos Atstovybes Londone ir kitur

BALUČIO LAIŠKAS IŠ LONDONO

Anglijos Lietuviai Nepajieigia Lietuvos Atstovybės Išlaikyti. — LVS Siųsta Auka yra Didžiausia

Lietuvos Ministeris Londone B. K. Balutis rašo sekantį laišką, Rugsėjo 17, 1943, Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro valdybai:

"Mano Mieli Bičiuliai: Šiandien išsiunčiau Jums trumpą telegramą, dėkodamas už telegrafinį persiuntimą 500 dolarių, kuriuos pakeitus į svarus, susidarė 123 svarai, 15,3 silingų. Šios sumos gavimą šio noriu pakviutuoti ir drauge labai nuoširdžiai padėkoti taip Jums, taip ir visiems geriems tautiečiams-patriotams, kurie savo aukomis prie šios sumos sudarymo prisidėjo. Tai yra brangi parama mano tosy išlaikymui. Štai jau trys suviršum metai kaip aš, negaudamas jokių įplaukų, mėginu išlaikyti šitą Lietuvos sargybos svarbų postą iš likusių kuriu laimingu būdu buvo maža rankose Lietuvai. Bolševikams okupavus. Mano noru ir pasiryžimu yra išlaikyti Pasivintinybę iki karo galo, nes kol ji yra tai Lietuvos interesus visagali galima, kad ir sunkiomis aplinkybėmis, ginti. Bet jeigu tektų ji del vienų ar kitų priežasčių uždaryti tai savaimi aišku kad tuomet ir prie valdžios sluogsnų ir šiaip jau abelnei tas gnyimas Lietuvos interesus pasidarytu daug sunkesnis visais atžvilgiais. Be to, sykį Pasivintinybė uždarytu tai po to jau nebūtų galimybių jos išnaujo atidaryti net iki to laiko kai Lietuvos Vyriausybė vėl pradėtų pilname sąstato gyvuoti ir darbuotis kitų vyriausybių pilnai pripažinta. Visa tai, aš manau, Jūs patys gerai suprantate, todėl man ir nereikia daug apie tai kalbėti.

"Daugelis manė kad po bolševikiškos invazijos Lietuvon, mes čia negalėsim ilgai išsilaikyti ir kad į porą mėnesių Pasivintinybė po bolševikišku spaudimu bus uždaryta. O visgi praėjo jau daugiau trijų metų ir Pasivintinybė vis dar gyvuoja ir sulyg galimybes gausias turtas — gyvybė. Kudirka, dar budamas studentas, garbines lenkiškumą. Basanavičiaus Aušra, kalbėjus meilės, ne biznio, kalba ir Lietuvį širdis, pažadino Kudirkos sielą iš tautinio miego. Jis atsikreipė nuo lenkiškumo ir tapo didžiausiu kovotoju už Lietuvų kalbą, už jos raštą, už Lietuvos laisvę. Praeitį, dabartis, ir ateitis jam vaizdavo viena nenutrūkstama gija.

J. Rudaitis.

darbuojasi, Lietuvos interesus gina.

"Bet dabar man ateina didelis rupestis kaip galima bus ją išlaikyti toliau, jeigu karas ilgiau užsitęstų. Anglijos ir Skotijos Lietuviai daugumoje yra neturtingi žmonės ir pagalios nedaug jų čia ir yra, todėl ir prie geriausių norų šis dalykas jiems nepakeliamas. Aš todėl esu dėkingas mano Amerikiečiams draugams ir abelnei Amerikos Lietuviams patriotams kurie randa galimybę man šioj nelengvoj padėtyje pagelbėti. Iš keleto vietų esu gavęs iš Amerikos po šiek-tiek aukų, bet iki šiol Jūsų prisijutoji auka yra kurkas už visas didžiausia.

"Finansinė parama, žinoma, yra labai svarbi, nes, kaip visi žinome, 'iš tuščio nieko nepripils'. Bet aš čia pat norėčiau Jums padėkoti ir už moralinę paramą, kuri yra nemažiau svarbi. Tikėkite kad Jūsų užuojauta, pritarimas ir parama priduoja man daug jėgų ir padrąsinimo mano net labai nelengvame darbe. Atsėdodamas Jums visiems už tai, aš tuo tarpu galiu tik užtikrinti Jūs kad aš atliksiu savo pareigą šventai ir iki galo, kaip ištikimam Lietuvos sunui dera.

"Per ilgus metus savo darbavimosi Lietuvai ir Lietuvų tautos gerovei aš, berods, nepadariau Lietuvai ir Lietuvų tautai gėdos ir galite būti tikri kad ir toliau nepadarysiu, bet iki pat galo ginsiu Lietuvos reikalus kaip geriausia mokėdamas ir išgalėdamas.

"Butų daug kas pasakyti kaip mums čia tenka tuos reikalus ginti ir kokiose sunkiose sąlygose tenka dirbti. Bet, deja, bent tuo tarpu, netenka apie tai kalbėti, nes, kaip žinote, mūsų tarnyba yra 'silent service'. Kai ateis tam tikras laikas gal ir platesni sluogsniai turės progos įsitikinti kad visos mūsų Pasivintinybės sunkiausiu Lietuvai metu ir neapsakomai sunkiomis sąlygomis stengėsi ir stengiasi atlikti savo pareigas vyriškai ir su dideliu pasiaukojimu, neatsižvelgdamos į savo vedėjų asmeninius interesus.

"Tarpautinės sąlygos susidarė laike šio karo tokios kad nuo pat pradžių mes 'turėjom plaukti prieš stipriausią srovę', tankiai net, rodos, beviltiškai kovodami su galinga srove, kuri kiekvieną valandą grąsėdavo visiškai užlieti. Ir nors

B. K. Balutis, Lietuvos Ministeris Londone

Balutis Amerikoje pragerėjo kaip tautinio laikraščio Lietuvos redaktorius ir Dr. Vinco Kudirkos Raštų išleidėjas, kada buvo TMD pirmininku.

Pereito karo pabaigoje, 1919 metais jis pasitraukė nuo Lietuvos redagavimo ir išvyko į naujai atsisteigusią tėvynę Lietuvą, kur buvo tuoj paimtas į diplomatinę tarnybą.

Vėliau buvo paskirtas Lietuvos Ministeriu Washingtone, iš čia gi 1933 metais perkeltas į Londoną. Ten jis buvo reikalingesnis, akivaizdoje naujai kylančios Lietuvos prekybos ir kitų tarpautinių Lietuvos reikalų. Jis dažnai lankė Lietuvą ir buvo patikimas Lietuvos tautinės vyriausybės diplomatas.

Kadangi p. Čarneckienė yra Amerikoje gimusi, po didelių pastangų ji buvo Sibire sujieškota ir Amerikos valdžia išreikalavo jos išleidimo parvykti į Ameriką.

Paties p. Čarneckio likimas nežinomas, jis, bolševikų barbariška tvarka, buvo nuo šeimos atskirtas, išvežtas kitur, ar gal žiauresnis likimas jam teko.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga duotų ir daugiaaaaaa Amprė būtų mieliai davus didesnę sumą, tačiau kaip žinote, ji tik ką pasiuntė \$500 Londono Atstovybei ir turi rūpintis baigti sumokėti likusią sumą už knygos "Timeless Lithuania" spaudą.

Kadangi p. Čarneckiai buvo katalikų partijos darbuotojai pasitikime katalikų srovę pajamas pypkėms ir cigaretams.

Auką siunčiant iškirpkit ir išpildyk šį kuponą:

LIETUVOS REIKALAMS AUKA

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu auką: \$..... Lietuvos Atstovybei Londone
\$..... Knygai "Timeless Lithuania"
\$..... Lietuvos Karo Nukentėjusiems
\$..... L.V.S. nario mokestį

Viso: \$.....

Vardas ir Pavardė.....

Adresas.....

Miestas..... Valst.....

ŠI KUPONA SU SAVO AUKA PASIŠKIT LVS. CENTRUI

Iškirpkit viršuje telpantį kuponą, prašykite savo vardą ir adresą ir kiek aukų siunčiant, ir stokit į eiles tų gerų patriotų kurio iki šiolie jau po keletą kartų yra aukavę LVS., net didėlėmis sumomis!

Aukas ir prenumeratas knygai siųskit adresu:
LVS Centras 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGOS CENTRO ŽINIOS

L. V. S. CENTRAS 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LVS SKIRIA \$200 ČARNECKIENĖS IŠ SIBIRO IŠGELBĖJIMUI

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Valdyba gavus atsiųskimą iš Worcester, Mass., nuo ponios Saltenitės-Jameson su prašymu paauguti kiek pinigų pagelbėjimui parvežti iš Sibiro nelaisvės jos sesers, p. Čarneckienės, buvusio Lietuvos Amerikoje V. Čarneckio žmonos su penkiaus vaikais, greitomis paleito per centro valdybą krivulę skyrimui tam tikslui \$200, ir šiuomi praneša jog p. Čarneckienės ir jos vaikų gelbėjimui iš pradžios Sibire paskyrė minėtą sumą.

Kadangi p. Čarneckienė yra Amerikoje gimusi, po didelių pastangų ji buvo Sibire sujieškota ir Amerikos valdžia išreikalavo jos išleidimo parvykti į Ameriką.

Paties p. Čarneckio likimas nežinomas, jis, bolševikų barbariška tvarka, buvo nuo šeimos atskirtas, išvežtas kitur, ar gal žiauresnis likimas jam teko.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga duotų ir daugiaaaaaa Amprė būtų mieliai davus didesnę sumą, tačiau kaip žinote, ji tik ką pasiuntė \$500 Londono Atstovybei ir turi rūpintis baigti sumokėti likusią sumą už knygos "Timeless Lithuania" spaudą.

Kadangi p. Čarneckiai buvo katalikų partijos darbuotojai pasitikime katalikų srovę pajamas pypkėms ir cigaretams.

Dar du Kunigai Užsisakę Knygą

Kun. Geo. F. Jonaitis iš Vail, Arizona \$10.00
Kun. Jonaitis pirmame Pasauliniame kare buvo Majoru Kapijonu, sužeistas mušyje prie Verduno 1918 m. 1942 metais vėl paimtas militarinėje tarnybon. Gimęs Lietuvoje 1880 m., Amerikon atvyko 1898 m., kunigu įšventintas 1910 m.
Kun. Juozas Jusevičius, Omaha, Nebr. 5.00
Ant. Smigelskis Cleveland, Ohio 5.00
Joseph M. Mazeris Chicago, Ill. 5.00
S. Bulota (LVS reikalams) Silver Creek, Pa. 3.00

UŽ POKARINĮ BENDRAVIMĄ

Suv. Valstijų Senato komisija patiekė rezoliuciją pokariniam pasauliniam bendradarbiavimui. Tą rezoliuciją ragina priimti dviejų trečdalių senatorių dauguma, kad tuomi sustiprins Sekretoriaus Hull ranką Maskvos konferencijoje. Tokia rezoliucija Senatas įrodė jog pritaria pokariniam bendradarbiavimui su kitomis šalimis, kitaip jos galėtų nužvelgti kad ir dabar Amerika atsimės karą baigus, palikdama kitas valstybes tarp savęs taisyti.

Paskutinės Dienos Prisidėti prie "Timeless Lithuania" Leidejų

Užsisakykit Dr. Owen J. C. Norem knyga

TIMELESS LITHUANIA

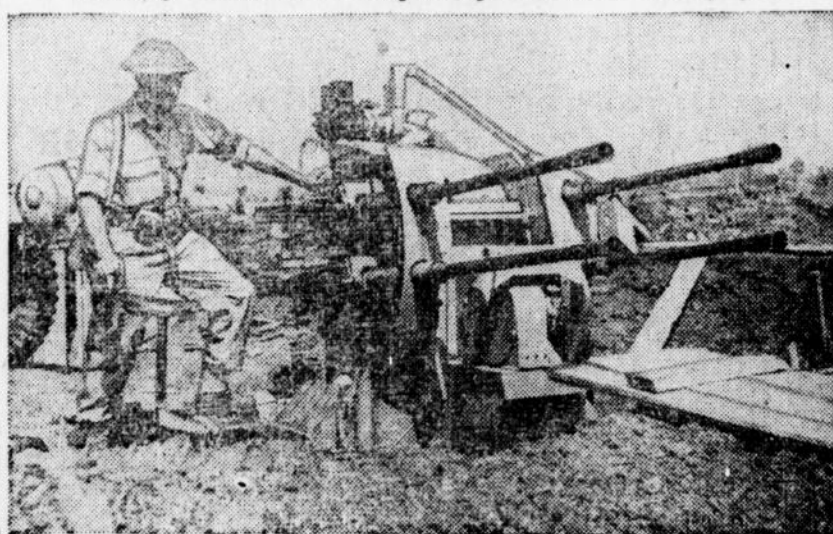
KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE 300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA
SIŪSKIT SAVO AUKĄ ŠIADIEN

Kas duos \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Aukos priimamos nuo \$1 ir aukščiau. Davusieji \$5.00 ar daugiau gaus knygą. Aukotojų vardai tilps knygoje.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

Nazių Kanuolė Alijantų Paimta Italijoje

Ši Vokiečių kanuolė paimta Alijantams žygiuojant per Italiją, stumiant nazius atgal. Alijantų armijos užėmė eilę svarbių miestų ir Neapolį, trečią didžiausią Italijos miestą.

DALYVAUKIT BALSAVIMUOSE IŠ- RINKIMUI MAYOR LAUSCHE

MAYORAS FRANK J. LAUSCHE

Frank J. Lausche, kuris pasiekė pirmąją vietą rinkimuose, yra Clevelando mayoras, kuris turi pilną pasitikėjimą.

Amerikiečiai balsuos už jį, kaip Mayorą Lausche, kuris turi pilną pasitikėjimą. Jis turi pilną pasitikėjimą.

Niekad dar rodė lites mayoras Clevelando nevaldė taip gerai, kaip Lausche. Jis turi pilną pasitikėjimą.

HIPPODROME "DESTROYER"

Vienas iš valdingiausių jėgų, kaip Lausche, kuris turi pilną pasitikėjimą.

REIKALINGA DARBININKŲ

MOTERYS IR MERGINOS — Pilsnė ar daliau laukia. Jis turi pilną pasitikėjimą.

WEST END LAUNDRY CO.
1623 E. 9th St.

INVENTORIUS PROTINGAI

Scotch TIR TIR MONCHIEF Tarkina Dalia. Jis turi pilną pasitikėjimą.

SUPERIOR CAFE

and Bowling Alley

Atėkit Pakeitit ant mūsų Sėdėti regulerių Alleys. Jis turi pilną pasitikėjimą.

VISOKIA APDRAUDA

Mūsų namų apsaugos agentai visoms pilnoms mūsų pa- Jis turi pilną pasitikėjimą.

P. P. MULIOLIS

Vienas iš valdingiausių jėgų, kaip Lausche, kuris turi pilną pasitikėjimą.

JAU ATIDARYTA

Del 6 ar 12 TEAMS BOWLING LEAGUE. Jis turi pilną pasitikėjimą.

EAST 93RD RECREATION

1655 EAST 93rd STREET. Jis turi pilną pasitikėjimą.

Tukstančiai Meta ar Keičia Darbus

Kaip Clevelande žmonės ne- Jis turi pilną pasitikėjimą.

Tie patys asmenys kartais Jis turi pilną pasitikėjimą.

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunate kurio Jis turi pilną pasitikėjimą.

DIRVA
Cleveland 3, Ohio

Daug žmogų šviesą — jis pat Jis turi pilną pasitikėjimą.

AKINIAT

galima gauti pas D-RĄ MATULAITI (Lait) 7829 Euclid Avenue CLEVELAND, OHIO

For Rent 5 Kambariai

SU VISAIŠ PATOGUMAIS Jis turi pilną pasitikėjimą.

JESKAU FARMŲ VEDEJO

Schuyt Lietuviai kurie nori Jis turi pilną pasitikėjimą.

KLEM ZVINIS

938 East 79 St. Jis turi pilną pasitikėjimą.

PARSIDUODA NAMAS

7202 Lawndale ave; 3 kam; 5 km. Jis turi pilną pasitikėjimą.

ATEIKIT

praleisti liuoslaikį čia GEROS BOWLING ALLEYS

LIETUVIAI LANKOSI ČIA PASILOŠIMUI

ST. CLAIR DOAN RECREATION

10322 St. Clair Ave.

GERAS VALGIS

Duodam Gerus PIETUS suside- Jis turi pilną pasitikėjimą.

McKenney's Restaurant

1734 Crawford Rd. Jis turi pilną pasitikėjimą.

JONAS G. POLTER

Lietuviai Jis turi pilną pasitikėjimą.

Namų Maliavotojas, Jis turi pilną pasitikėjimą.

Popieriuotojas, Jis turi pilną pasitikėjimą.

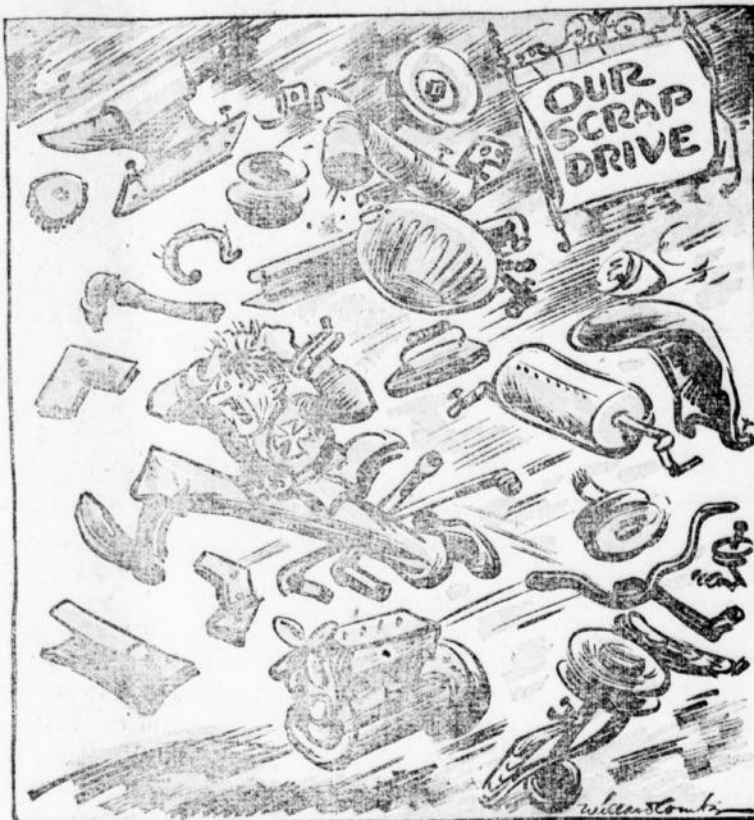
Dekoratorius, Jis turi pilną pasitikėjimą.

Turiu pilną apdraudą tos rūšies Jis turi pilną pasitikėjimą.

495 East 123rd St. Jis turi pilną pasitikėjimą.

Telefonas POTomac 6899

ATIDUOKIT SENĄ ATLIEKAMĄ METALĄ KARUI — ŠIO SEKMADIENIO RYTA

Lietuviai, bukit patriotai — Jis turi pilną pasitikėjimą.

GERAS KAMBARIS

vienam vyrui ar merginai, Lie- Jis turi pilną pasitikėjimą.

Lietuviška VAISTINĖ

Jonas Zwalskis, Savininkas

Užlaiko visokias namines ir im- Jis turi pilną pasitikėjimą.

INTERNATIONAL PHARMACY

5920 St. Clair Ave. Cleveland Jis turi pilną pasitikėjimą.

Telefonas EN. 8618

TAI TAVO PRIVILEGIJA! TAI TAVO PAREIGA! TAI TAVO TEISE!

BALSUOTI
LAPKRIČIO-NOV. 2

Turėkit pasitikėjimą
MAYORU

kuris turi pilną pasitikėjimą
CLEVELANDO
ŽMONEMIS

IŠRINKIT VEL

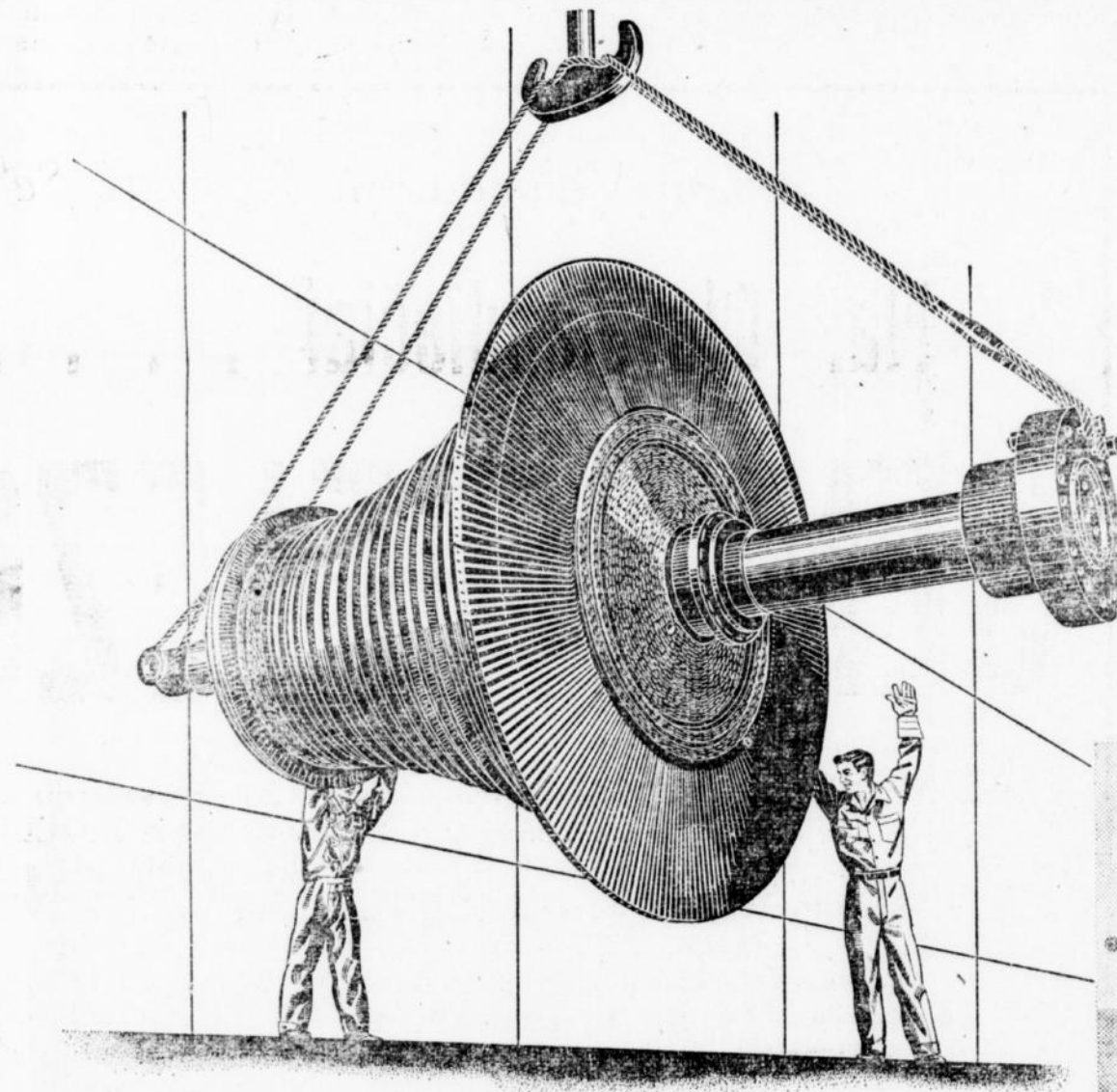
X FRANK J. LAUSCHE

CLEVELANDO MAYORU
ANTRADIENĮ. LAPKRIČIO 2

Balsavimų vietos atdaros nuo 6:30 ryto iki 6:30 vakare.

JO ŽYMUS REKORDAS UŽTARNAVO JAM JUSŲ
PARAMĄ IŠRINKIMUI ISNAUJO.

Lousche for Mayor Committee. John E. Lokar, Secretary.

Sukamas Ratelis-1943 Modelio

TAI TURBINO ROTOR DEL THE ILLUMINATING COMPANY

Sis General Electric turbine-genera- Jis turi pilną pasitikėjimą.

Klausykiet General Electric radio programą: "The G-E Merginy Jis turi pilną pasitikėjimą."

GENERAL ELECTRIC

NEAIKVOKI TELEKTROS—NAUDOKIT KIEK JOS REIKIA IR TIKTAI KADA REIKIA!

KAS GERO IR BLOGO BUVO NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

Rašo JONAS A. ARMONAS.

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

NERA TO BLOGO KAS NEISEITŲ Į GERĄ

Pasaulinė krizė skaudžiai palietė ir Lietuvą: rinkos Lietuviškiams ukių gaminiams uždėjo vieną po kitos; kainos nupuolė. Ne tik kainų nėra Lietuvos grūdams užsienyje, bet ir rinkų. Vienintelė dar prekė tai sviestas turėjo rinką ir dar kainą Anglijoje. Bet pieninių tinklas buvo retas ir pieno statytojų skaičius mažas. Nors senų papročių daugelis ukininkų dar vertėsi javų ukiu, bet kainoms grūdams kritus jiems rinka visai pra-puolė.

Taip esant, diduma ukininkų turėjo keisti ukininkavimo būdą, pereiti iš javų ukių į pieno ukių ir gyvulių ukių. Pradėjo ukininkai geriau prižiūrėti karves, kad daugiau duotų pieno ir statyti pieną į pienines. Statė ukininkai pieną į pieninius kooperatyvus, pieninės ėmė dygti taip greitai, kad kur poras metų atgal jei apskritai buvo viena ar dvi pieninės, tai į trumpą laiką kiekviename valsčiuje buvo viena ar daugiau.

Šiaurinėje Lietuvos dalyje pieninių steigimas gyvai prasidėjo 1927 metais, nes lietanga vasara pastūmė ukininkus į pieno ukius; javai didumoje supuvo lauke, tai noromis-noromis ukininkai turėjo pereiti į pieno ukius, kitu būdu lito nebuvo iš kur paimti.

Kitose Lietuvos dalyse pieno ukis ėmė kilti pora metų vėliau.

Rytinės ir šiaurinės Lietuvos ukininkai pieno srityje pralenkė suvalkiečius, kadangi pirmieji pradėjo verstis masiniai pieno ukiai. Kitos šakos visos buvo ukininkams nuostolingos. Suvalkiečiai dar sena tvarka turėjo daugiau visokių pajamų gyvendami prie Vokietijos sienos, — nekurie vertėsi žąsimis, laikė gražius arklius, ir tt. Šiaurės gi ukininkai viską skyrė karvei ir bekoniui.

Pradžioje pieninės buvo steigiamos visokiame paširėse ir daugiausia rankinės, arklinės, bi tik buvo galima sviestas padaryti. Kitos visai primityviškai atrodė. Pieninių narių ukininkai gerai matė, kad primityviškai sviestas gaminti varginga, ne tik darbu bet ir svarbiausia svaros atžvilgiu. Kadangi visos pieninės buvo kooperatyvai, nariai ukininkai turėjo kooperatyvų viską dykai atliko, peleno nesiskirstė, tai greitai atsirado kooperatyvuose ir kiek kapitalo; dar ukininkai užtraukė paskolas geresniam pieninių įrengimui — pradėjo statyti modernias garines pienines, viską suvedavo statybai talkos būdu, akmenis, žvyrą, plytas ir tt.

Neėmė daug laiko kaip po visą apeliunkę išdygo gražus muros kapitaliniai pastatai, po kelis šimtus tukstančių litų vertės, su visais patogumais. Paprastai pirmame aukšte buvo įrengta pati pieninė, antrame aukšte salė kelioms šimtoms žmonių susirinkimui, vaidinimui, šokiai, ir tt. Visai apeliunkę buvo ta salė prieinama naudotis, daug kartų budavo duodama naudoti visai nemokamai. Dar be salės buvo įrengta kambariai gyventi bent kelioms šeimoms, kuriuose gyvendavo pieninės tarnautojai, pienininkas, knygvedis, pieninės vedėjas ir darbininkai.

Pieninių personalas susidėdavo vidutiniškai iš 10-12 tarnautojų; didesnių pieninių susidėdavo kartais iš virš 20 žmonių.

Pieninių tvarka budavo gan demokratiška: kiekvienais me-

tais darydavo po bent du susirinkimus; pieninių narių metiniuose susirinkimuose visuomet rinkdavo į valdybą du narius, naujus ar tuos pačius perrinkdavo. Visuomet likdavo trys valdybos nariai iš kitų metų, kurie visą biznį vesti turėjo patyrimą; nors budavo ir du naujokai išrinkti į valdybą, bet kai patyrę trys budavo likę pieninės tvarka nenukentėdavo nei kiek.

Kaip tik du nariai į valdybą budavo darinkti, jie visi penki, nelyg ministerių kabinetas tardavosi, pareigas pasiskirstė dirbdavo. Jei sklandžiai neidavo pasiskirstymas tai darydavo pasitarimus kurį rems į kokią vietą, ir žinoma, kai sutardavo tai balsuodavo kuris į pirmininkus, kuris į išdinkus, ir tt.

Daugiausia pieninių valdybos nariai kaip pirmininkas ir išdinkas gaudavo mėnesinį atlyginimą, kiti valdybos nariai dienpinigius už sugaištą laiką. Atlyginimas budavo nuo pieninės tvirtumo. Kuri silpnėsnė kapitalu ir apyvarta ta algas mokėjo mažesnes; kurių apyvarta buvo didelė, daug darbo budavo, tų atlyginimas budavo didesnis.

Dar revizijos komisija visuomet budavo iš trijų išrinkama.

Pieninių tvėrimo laikotarpis ir iki ant kojų jas pastatė, beveik niekas jokio atlyginimo neėmė, visi dirbo kad greičiau kooperatyvą sustiprinus.

Pieninės buvo griežtai prižiūrimos iš vyriausybės pusės, tankiai lankydavo vyriausybės kontrolės revizoriai ir smulkiai revizuodavo visas pajamas, išlaidas, kad nebutų daroma kokių šmugelių, išleidimo didelių ir bereikalingų pinigų, ir, žinoma, kad kooperatyvai nenukryptų nuo kooperatyvų tikslų, kadangi kooperatyvai buvo liusi nuo valstybinių mokesčių, kaip tai verslo ir kitokių. Tų revizorių pareiga buvo sekti kad privatiškai niekas nepasinaudotų kooperatyvų pelnu.

Tankiai kooperatyvai skundavosi kad jie per daug griežtai yra spaudžiami iš valdžios pusės per revizorius.

Primenu mūsų kooperatinės Sodeliškių pieninės „Šaltinis“ metiniame susirinkime nariai padarė tarimą kad nariui mirus valdyba turėtų pirkti vainiką, ar šeimos nariams norint atiduoti vieną šimtą litų vainikui skirtų pinigų. Kitas tarimas buvo: du kooperatyvai narius išrinkti gaisras ir jie kooperatyvo prašė paramos; susirinkimas nutarė paaugoti tiems nariams po 300 litų. Tokie tarimo Kaune nepatvirtino.

Kadangi du nariai jau buvo

mirę tai po šimtą litų jau buvo išmokėta, ir dviem nariams del gaisro taip pat buvo po 300 litų išmokėta. Gi už kiek laiko atvažiavęs revizorius pareikalavo išgauti atgal iš tų narių jiems išmokėtus pinigus (vietoje vainikų ir del gaisro paaugotus). Kito nieko neliko kaip po biskį už pinigų palaikyti ir minėtus išmokėjimus atgauti. Kooperatyvo narius tas įsirdino, sako, sunkiai bedirbdami kapitalą sukūrėme, o negalime sušelpiti savo narių.

Sekantiame susirinkime jau nutarė kad būtų mokama po 10 litų nariams už sugaištą dieną susirinkimuose. Kaune ir tas buvo atmetta. Bet kai pieninė 1937 metais minėjo savo gyvavimo dešimtmetį ir tam paminėjimui nutarė rengti balių, kuris apskaičiuota kaštus maždaug apie 10,000 litų, tai Kaune sėdintieji leido balių kelti su sumažinta kaštų skaitline, bet balius kaštavo virš 6,000 litų.

Balius įvyko vasaros metu; žmonių dalyvavo virš 1,000. Kooperatyvas darė alų iš virš 15 centnerių miežių, pirkto 400 dešrų, dar šimtai kilogramų buvo pirkti mėsos ir kitų skandėstų; sviestas ir kiti pieno dalykai buvo savo kooperatyvo. Balius įvyko salėje ir malčinėje; viskas buvo dykai — gėrė, valgė, šoko, dainavo su pasididžiavimo upu. Kadangi šis narių balius buvo žinomas tiems nariams po 300 litų. Tokie tarimo Kaune nepatvirtino.

Kadangi du nariai jau buvo mirę tai po šimtą litų jau buvo išmokėta, ir dviem nariams del gaisro taip pat buvo po 300 litų išmokėta. Gi už kiek laiko atvažiavęs revizorius pareikalavo išgauti atgal iš tų narių jiems išmokėtus pinigus (vietoje vainikų ir del gaisro paaugotus). Kito nieko neliko kaip po biskį už pinigų palaikyti ir minėtus išmokėjimus atgauti. Kooperatyvo narius tas įsirdino, sako, sunkiai bedirbdami kapitalą sukūrėme, o negalime sušelpiti savo narių.

kaip garbingus svečius, betgi pasielgė priešingai, paliko juos už durų, neįsileido į balių; tik šokti ką galėjo lauke. Valdinkai, žinoma, raukėsi, bet ukininkai šaipėsi į ponus: Mes geriamė, jūs žiurėkit... Nors kartą taip atsitiko ponams.

Kooperatyvo nariai turėjo sekantias pareigas: kurie stovėjo į kooperatyvą turėjo priimti kiek karvių turi ir nuo kiekvienos karvės įnešti į kooperatyvą po 10 litų, ir turėjo pasiimti atsakomybę už karvių skaičių. Balsą turėjo visi lygų, nežiūrint ar viena ar 10 karvių atstovavo.

Nauda buvo sekanti: savo nariams kooperatyvas mokėjo 5 centus už kilogramą grietinės — nariams mokėjo daugiau negu ne-nariams. Be tų penkių centų, kas mažesnis buvo, visoj savo apeliunkėje kultūrą kėlė.

(Bus daugiau)

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU

Knygėlė „KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU“ gausama Dirvos adm., už 25c. Kitur persiuntimui pridėkit 5c.

Kurie Lietuviai nežino savo atvažiavimo dienos ir laivo kreipkitės į Dirvos agentūrą, jums bus pagelbėta tai surasti. Vietiniams norintiems išpildoma aplikacijų blankos.

(Vietiniai prašomi kreiptis tik penktadieniais ir šeštadieniais.)

DIRVOS AGENTURA
6820 Superior ave.
Cleveland, Ohio.

Gerb. SPRAGILAS

Gerb. Tetulė.

IR TETULĖ BUVO DELEGATĖ

Pereitę nedėdienį graibau kieme lapus, ba jau užstojo ruduo ir medžiai pradėjo plikti, deginu juos, ir per dumus išgirdau savo tetulės balsą.

— Alo, vaikeli, suruksi kaip kumpis nuo tų lapų, — sako ji.

— O, sveika-gyva, tetule. Visai netikėtai atsilankai, — sakau aš.

— Šventa, neturiu kur dėtis tai sakau eisiu pas jus pasišmonėt. Ale tu ir šventą dieną dirbi, — sako ji.

— Ką čia prikaišiot šventą dieną, tetule. Dabar visi dirba nežiurėdami, ir visur: dirbtuvėse, ir net kariauja šventą dieną, nepaiso nieko, — sakau aš.

— Ale kai nereikia eit į darbą tai reikia švest, ne dirbt, — sako ji.

— Tai mano ir švent: nereikėjo šgi dienai dirbt, tai nors namie ką apsidirbu, lapus sugrabinu ir sudeginu. Gerai kad tetulė turi laiko vaikščioti kur tik nori: ir kada nori, — sakau aš.

— Ir aš tik dabar ištrkau. Žinai, vaikeli, iš kelionės, tai turėjau darbo iki apie namus apsiropiau, — sako ji.

— Tai kas gi atsitiko, tetule: kur kokią kelionę turėjai? Ką veikė? — sakau aš.

— Tai ar tu, vaikeli, dar nežinai? — sako ji.

— Ką aš čia žinosiu, ypač kad prieš važiavimą nebuvau atėjus pasigirti kur keliausi, — sakau aš.

— Ugi ar Dirvoj nebuvo parašyta apie mano kelionę? Kitus aprašo, misliu kad ir apie mane buvo kas parašyta, — sako ji.

— Ir Dirvos redakcija apie tavo kelionę tiek žinojo kiek žinau aš. Tai kaip galėjo apie tavo kelionę rašyti? — sakau aš.

— Aš misliu kad tie redaktorai viską žino, tai ir apie mano kelionę turėjo žinot, — sako ji.

— Redaktorai žino tik tokius dalykus apie kuriuos informacija gauna. O kad tu, tetule, sumanei kur pavažiavai, ir niekam nieko nesakiusi lauki kad Dirvoje būtų paminėta apie tavo važiavimą, tai niekad nesulauksi. Prie to, daora jau ir pervėlu, jau gal senokai buvai išvažiavęs ir sugrįžai, — sakau aš.

— Jau visas mėnuo laiko, vaikeli. Ale ar apie mane nebuvo parašyta kitoose laikraščiuose? Juk ir aš ten buvau, — sako ji.

— Kur gi tetulė buvai ir kodel apie tavo kelionę turėtu laikraščiai rašyti? — sakau aš.

— Tu, vaikeli, visus laikraščius skaitai, tai misliu kad žinai. Aš buvau Picburgo kumperencijoj delegatė! — sako ji.

— Oho! Tai todėl tetulė norėjai buti aprašoma laikraščiuose, — sakau aš.

— Žinoma. Juk ir aš esu veikėja, — sako ji.

— Taip tai taip. Bet kaip tetulė į Pittsburgho konferenciją patekai ir ką ten gero nuveikė, jeigu sakaisi esi veikėja? — sakau aš.

— Kaip patekau? Ugi atėjo pas mane tas Babaliauskas, prišnekėjo kad važiuočiau at-

stovauti jo chorą kuris niekad nesusiorganizavo, tai aš ir sutikau važiuot, kad tik pa-

daryt daugiau delegatų, — sako ji.

— O ką gero nuveikėi ten nuvažiavus: ar pasakei kokią kalbą, padarei kokią gerą sumanymą Lietuvos labui? — sakau aš.

— Ką aš ten durna boja pasakysiu ar sumanysiu: pasidėjau kaip avis dvi dienas, ir pervažiavus po šiai dienai nežinau kas ten darėsi. Keletas ponų aukščiau pasilipę kalbėjo ir skaitė litanių litanijas, mums ir galvos apsisuko, nei vieno žodžio neatsimenu ką jie skaitė ar pasakojo, — sako ji.

— Geras veikėjas pasiprašo posėdžio pirmininko balse ir pareiškia savo nuomonę, — sakau aš.

— Ten, vaikeli, turbūt gerų ir nenorėjo, ba jie patys viską atkabėjo ir išskaitė, o kai kas kėlė ranką prašyt balse, ir geresni už mane, tų visai pirmininkas nematė. Prie stalo sėdintieji ponai tik šypsojosi ir išrodė muses gauda, — sako ji.

— O ar daug ištikro tų delegatų buvo, tetule? Jie nori meluoti ir nesustarę. Vieni sakė buvo penki šimtai, kiti kad buvo tik keturi šimtai, o ištikro turbūt nebuvo nei keturių simtų, — sakau aš.

— Bala ten juos žino: aš ir neskaiciuau, — sako ji.

— Tai ir bus komedija kai turės paskelbti delegatų sąrašą ir kas ką atstovavo: turės pridaryt dar koki šimtą nebuvo delegatų, kurie atstovavo nesantias organizacijas, — sakau aš.

— O aš misliu kad jau buvo pagersinta laikraščiuose visų delegatų vardai, tik aš neskaiciuau laikraščių tai ir nežinojau ar mano vardas buvo parduotas, — sako ji.

— Kažin ar jie paskelbs dalyvių vardus ir kas ką atstovavo. Tada išeis tikra komedija, — sakau aš.

— Tu, vaikeli, toks garsus žmogus, visur dalyvauji, o kodel tavęs Picburgo kumperencijoj nesimat? — sako ji.

— Tetule, tau per daug sunkus klausimas suprasti: jeigu jie sumulkino tave kad tu tinki važiuoti į konferenciją kaip delegatė ir atstovauti tą ko nėra, tai neverta nei eiti į ilgas diskusijas kodel aš ten nevažiavau, kodel ten nebuvo daugybė kitų gerų Lietuvių, — sakau aš.

— Na, vaikeli, tuščia jo apie politiką. Lapai jau sudegė, eime į vidų, man gerklė priekarto, gal turi kuo išplaut, — sako ji.

— Taip, tetule, eime. Tu užfundijai kai mes pas tave atsilankom, gal mano šonkaulis turės ką ir tau užfundyt, — sakau aš.

Ir taip pasibaigė mūsų kalba apie tą „kumperenciją“.

MARGUTIS

Skaitykit „Margutis“, komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartai į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

“MARGUTIS”

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Zero Valanda yra Rytmetis, Sekmadieni

Na, Clevelandiečiai . . . Atiduokit

SENUMS GELEZGALIUS

ČAULEI tekant Sekmadienį, Spalių 24, laisvanorių darbininkų armija atvažiuos prie jūsų namų surinkti 1943 SENŲ GELEŽŲ Cuyahoga Apskirtyje vajuje. Sekmadienį, Spalių 24, išdėkit prie gatvės visą jūsų namuose ir užkampiuose surinktą GELEŽĮ GATAVAI NUVEŽIMUI!

Sekmadienį ryta prie kiekvieno šaligatvio ties Cuyahoga Apskirties namais pasirodys po kruvą seną atliekamą metalo — to namie nereikalingo dalyko — taip būtinai reikalingo Amerikos plienininkams kurios TURI dirbti, gaminti kelnus reikmenų naudojimui mūsų ginkluotoms jėgoms visur, dabar.

To kruva senų geležų bus tai garbės ženklas . . . simbolis kad tas namas kurio prieškis ta kruva papuostas, stovi užpakalyje tų kariaujančių vyrų kurie randasi trijuose kontinentuose ir septyniuose vandenynuose.

SENGELEŽIES REIKALAS RIMTAS

Dabartinis istorinis gamybos rekordas mūsų plieno dirbtuvėms ir tiekykloms išdirbant, reikalinga 4,600,000 tonų sengeležies kiekvieną mėnesį. Amerikos dabartinis sengeležies išteklis yra vos apie 7,000,000 tonų . . . užteks mažiau negu mėnesiui!

Dalykų pobloginimui, geležies rudies gabenimas Didžiosios Ežeraiš šymet nugentėjo delei prasto oro. Vėlai pavasarį galėjo atsidaryti navigacija . . . ir matyti kad gali navigacija anksti ir užsibaigti. O reikalingumui patenkinti, dar gal bus likę 9 mi-

lijonai tonų rudies parvežti po Lapkričio 1 dieną! Didžiųjų Ežerų oras vargu prieleis tą namatytą medžiagą parvežti kalbamui laiku.

TIK JUSŲ GELEŽIS UŽKIS SKYLE!

Reikalinga kiekvieno svoro — kiekvienos uncijos seno metalo ką tik galit surasti. Senas presas taps šešios baisios granatos išgelbėjimui mūsų desperatiško kareivio iš kelios padėties. Sudėvėta sena geležinė lova apdengs plienu pėkankamai kulkų kurios pagelbės porai Maruiui atlaikyti Japonų užpuolimą. Leužai tie padargai, ar ne? Bet žiūrėkit ką Dėdė Samas gali iš jų padaryti!

Pereita metų jus atlikos nuostabų darbą. Todel tai šymet jus turėsit kasti giliau, krepšyti sunkiau, įieškoti ilgiau. Paaugokit ką nors išgelbėjimui gyvasties vieno kurio veikimo.

KRUVA SENGELEŽŲ PRIE NAMO

Virš šimtas tukstančių Cuyahoga Apskirties vaikinių esančių karinėje tarnyboje žiūrės į jūsų namo prieškį sekmdienio rytą! Nespvilkit juos. Nepalikit namo prieškį tręšių!

NA, CLEVELANDIEČIAI, ATIDUOKIT SAVO SENGELEŽI!

1943 ATLIEKANŲ ATAKAS

Skelbimas apmokamas Cleveland Steel Producers, Foundries ir Scraps Dealers 1943 Sengeležies Rinkimo Vajaus

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

Užsiregistruokit del
Ration Book No. 4

Pirmadienį, Spalių 25, prasi-
sidės mokyklose registravimas
visų asmenų gavimui Ration
Book No. 4. Ta dieną priims
pavardes su raidėmis A iki G.
Antradienį — nuo H iki O.
Trečiadienį — P iki Z.
Mokyklos bus atdaros užsi-
registravimui nuo 1:30 po pie-
tų iki 8 val. vakare.

Angliškos Pamokos
Suaugusiems

Kurie suaugusieji norit pa-
simokyti Angliškos kalbos at-
silankykite į Norwood Branch
Library, 6405 Superior ave.,
nuo 1 iki 3 val. po pietų, pir-
madieniais, antradieniais, tre-
čiadieniais ir ketvirtadieniais.

Pirmadienio ir antradienio
klesos yra tiems kurie nemoka
nei rašyti nei skaityti Angliš-
kai.

Antradienio ir ketvirtadie-
nio klesos yra tiems kurie nori
daugiau pasimokyti, pageri-
ninti savo Anglišką rašybą. Čia
studijuojama istorija, gramati-
ka ir rašyba.

Šios pamokos yra dykai, at-
dikt, atsiveskit savo draugą
ar draugę. Mokytoja Mrs. Mc-
Carthy linksmi jai visus vi-
nus.

KARO reikmenų Clevelan-
de iki šiol padaryta jau už
\$3,500,000,000. Tai suma ap-
ima apie 80 nuos. iš visu 2500
Clevelande veikiančių išdirbys-
čių kurios atlieka karo reikme-
nis. Darbininkų prie karo
reikmenų gaminių dirba net
apie 250,000. Gruodžio 1941
dirbo tose dirbtuvėse apie 197-
000 darbininkų.

LANKESI KARYS

Sgt. Vete Lutwen (Vytau-
tas Liutvinas) parvyko iš Tex-
zas kariuomenės stovyklos pa-
viesėti keletą dienų pas saviš-
kius.

Taipgi parvažiuo dešimčiai
dienų paviesėti pas savo seserį
ir draugus Sgt. Frank Jonai-
tis. Jis prisilauko Jonai-
tijos.

Warrent Officer Jonas V.
Zilingevičius sugrįžęs į 15th
Hospital Center iš savo ato-
stogų Clevelande, po savaitės
laiko tapo pakeltas į Chief
Warrent Officer. Jis įstojo
kariuomenės paprastu kariu-
viliu 2 metai ir 8 mėnesiai at-
gal.

MIRIMAI

KUZMINSKAS Vincas, 58 m.,
nuo 2047 Hamilton ave., mi-
rė Spalių 12, palaidotas Spalių
11, Brooklyn Heights kapinė-
se. Liko vienas sunus Vincas
ir dukterė, Mrs. I. Bisgoni.

SKODIENĖ Kazimiera, 86 m.,
nuo 3766 E. 116 st., mirė
Spalių 18, palaidota 21 d., Kal-
varijos kapinėse. Pamaldos atsi-
buvo šv. Jurgio bažnyčioje.
Liko dukterė, Mrs. Anna Sko-
dis, du sunai, Kazys ir Juozas.

Velionė paėjo nuo Panevė-
žio, Amerikoje išgyveno virš
50 metų. Mėgo skaityti Dirvą
ir iki pat mirties ją prenume-
ravo.

ALEKNIENĖ Elzbieta, 52 m.,
nuo 1548 E. 70 st., mirė Sp.
8, palaidota Spalių 11, Kalva-
rijos kapinėse. Pamaldos atsi-
buvo šv. Jurgio bažnyčioje.
Liko vyras, Juozas, du su-
nai, Klebensas, ir Henrikas,
pastarasis armijoje.

VENSKUS Kazys, 72 m., nuo
6114 Merkle ave. (Parma),
mirė Spalių 10, palaidotas 14
d., Kalvarijos kapinėse. Pa-
maldos atsibuvo šv. Jurgio ba-
žnyčioje.

Liko žmona, Magdalena, du
sūnai, trys dukterys, viena se-
suo, Jieva Vaicikauskienė.
Visų šių palaidojime pasi-
tarnavo laidotuvių direktorė,
Della E. Jakobs.

STASIULIONIS Ipolitas, apie
80 m., mirė Spalių 13, bema-
mių prieglaudoje, Clevelande.
Paėjo iš Vilnijos, visą laiką
mėgo skaityti Dirvą.

GRĘSIA SULAIKY-
MAS KARO DARBU
DAVIMO

Šį kartą Clevelandas atsižy-
mi stovis pirmoje vietoje Kri-
tiškos Srities darbininkų tru-
kumo atžvilgiu. Jeigu darbi-
ninkų neatsiras pakankamai,
valdžia neduos šiame mieste
daugiau kariškų reikmenų už-
sakymų.

Visos miesto organizacijos
ir miesto valdyba dirba pla-
nus sukelimui daugiau darbo
jiegu.

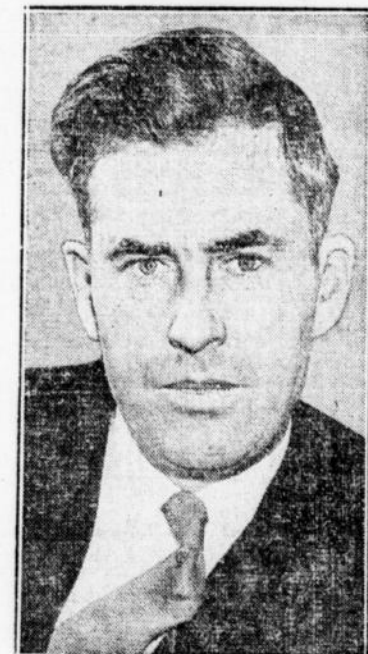
Mayoras Lausche ragina vi-
sus miesto valdybos tarnauto-
jus, kurie dirba palyginamai
trumpas valandas, kad susira-
stų sau darbus nors 4 valandų
šifitui karo reikmenų dirbtuvė-
se. Miesto valdyba turi apie
9,000 įvairių darbininkų ir tar-
nautojų, kurių žymi dalis ga-
lėtų užimti darbus karo dirbtu-
vėse 4 valandų laikui.

Sis reikalas privalo išragini-
ti ir Lietuvos moteris kurios
tik gali ką dirbti, eiti užimti
darbus skalbyklose, valgyklose
ir kitur, kad iš jų vyrai galėtų
eiti į karo darbus.

Nenoras įsileisti į miestą iš-
kitur atvykstančių darbininkų
išeis į gerą patiemis seniems
Clevelando gyventojams. Bet
dabar turim patys padėti pas-
tangas apdirbti darbus kurie
sąkiasi darbininkų.

United States Employment
Service oficas West 3rd Street
pradėdant Spalių 11, nebus lai-
komas atidarytas pirmadienio
vakarais, kaip to biuro vedėjas
praneša. Tapo įsteigta kiti
nauji darbo ofisai šiais adre-
sais:

3843 West 25th Street,
11926 Lorain avenue,
14627 St. Clair avenue,
21109 Euclid Avenue,
5346 Broadway
ir moterų Jiegos Centras 1020
Euclid ave.

KALBES VICE PRE-
ZIDENTAS

Henry A. Wallace, Suv. Val-
stijų Vice Prezidentas, kalbės
Clevelando Public Auditorijoje,
trečiadienio vakare, Spalių 27,
prakalbose kurias rengia Food
for Freedom, Inc., nacionalė,
nepartinė organizacija. Įžanga
bus visiems dykai. Tas susi-
rinkimas įvyksta sąryšyje su
dviejų dienų National Consum-
ers Food konferencija, businčia
Spalių 27 ir 28.

Mayoras Frank J. Lausche
yra to susirinkimo organizavi-
mo komiteto garbės pirminin-
kas.

ISVAŽIAVO

Marė Tamašauskienė, iš New
Philadelphia, Pa., praleidus va-
sarą pas savo dukteris Clevelan-
de grįžo atgal į savo na-
mus. Ji viešojo pas dukteris
Mrs. Mary Chittock, Mrs. Del-
la Armul, Mrs. Marge Petro-
vich ir Mrs. Thomas Coyle.

Dvi jų palydėjo motina at-
gal ir ta proga pačios pasiva-
žinėjo po New Yorką, New
Jersey ir kitas vietas.

Lithuanian Digest

PHONE: ENdicott 4486

6820 SUPERIOR AVE. - CLEVELAND, OHIO

The Work of Comintern Agents Taken Up
by Some of America's Outstanding Columnists

WHAT IS THIS WAR ABOUT, ANYWAY?

By K. S. KARPIUS—Editor Dirva.

The known columnist, Mr. Drew Pearson, who drew charges
of "chronic liar" from President Roosevelt and Mr. Hull, again,
in his article of September 18, comes out with more accusations
against other persons, and his new statements entitle him to the
same title of a liar. In his article Mr. Pearson, discussing
further in behalf of Soviet Russia, implicates the peaceful,
small Republic of Lithuania, and its President Antanas Smeto-
na, now in exile in Cleveland, Ohio, a victim of the Soviets
and Nazis in quick succession.

Mr. Pearson's column on Sepem-
ber 18 contained the following
statement:

"... For instance, President
Smetona of Lithuania is one of
Russia's bitterest enemies. He
played ball with the Nazis when
they were using Lithuania as a
jump-off place to attack Russia
in the spring of 1941. Later
Smetona took refuge in Berlin.
Following which Secretary Hull
generously gave him a passport
and apparent freedom to propa-
gandize against Russia from the
safety of the United States."

Sorry as I am to say it, Mr. Pear-
son's statements quoted above are
lies, everyone of them.

Mr. Smetona had to flee his na-
tive land, Lithuania, in June, 1940,
when Stalin, with Hitler's approval,
was occupying Lithuania. He fled,
naturally, away from the trap of
the "big bear", and landed in a
small border town in Germany, not
in Berlin. He was immediately
placed under arrest by the Nazis,
who then constantly pressed him
to leave Germany to avoid harsher
consequences, and Mr. Smetona and
his family were received in Switzer-
land. Mr. Stalin felt very upset
because his OGPU agents were not
quick enough to apprehend Mr.

Smetona in Kaunas, Lithuania's
provisional capital, and was press-
ing on Hitler, his partner in crime,
to take some action against Lithu-
ania's president, apparently he did
not have enough nerve to demand
Smetona's extradition to Lithuania,
within OGPU reach. The Nazis
were using their pressure on the
Swiss and Mr. Smetona found his
way into Portugal. The United
States Ambassador in Germany,
who knew better about Mr. Smeto-
na's "playing ball" with Hitler than
Mr. Pearson, took pity on the aged
couple and issued them a diploma-
tic visa to enter the United States,
to the utter displeasure of the So-
viets and Mr. Pearson. It was only
fitting as America has always been
a haven for political unfortunates
from all over the globe. The
United States still refuses to re-
cognize the Soviet grab of Lithu-
ania and the other Baltic States
in spite of the present tie-up with
Russia.

Mr. Pearson wishes to mislead
the American public who is igno-
rant of the true facts, by using
the Moscow lie in stating that Mr.
Smetona "played ball with the Na-
zis when they were using Lithuania
as a jumping-off place to attack
Russia".

Let us deal with facts. The Nazi
jumping-off place against Russia
in June, 1941, was Germany. Mr.
Stalin was then the sole boss of
Lithuania, having held it since its
occupation in June, 1940. His grab
of Lithuania as a pretext against
German attack proved quite futile:
Hitler's armies, marching in from
Germany, met the Russian armies
in Lithuania, at the German bor-
der, forcing them out in two days,
and the Russians went fleeing for
hundreds of miles through Russia
itself: their own vast territory and
even the so-called "Stalin Line"
failed to stop the Nazi "comrades",
who outwitted Stalin, from march-
ing further into Russia, at that
time.

Now as to "playing ball". That is
another lie. Lithuania was the
first country in Europe bold enough
to bring to trial Nazi traitors who
were set for a "putsch" in Lithu-
ania, as early as 1935. All the
Nazis brought to trial and found
guilty were punished severely, and
Mr. Smetona refused them pardons,
despite strong Nazi threats against
Lithuania from Berlin.

Mr. Smetona refused "to play
ball" with Hitler again in 1939,
while Hitler was plotting to attack
Poland and offered Lithuania its
capital city, Vilnius, held by the
Poles at that time (the cause of the
Lithuanian-Polish rift for 20 years).
Hitler wanted Lithuania to come
on his side, but Mr. Smetona re-
fused to accept this "gift" from
Hitler, proclaiming Lithuania's ne-
utrality in the German-Polish tuss-
le.

Only Mr. Stalin accepted Hitler's
"gifts"—which was half of Poland,
including Vilnius, after which they
"annexed" Vilnius to Lithuania
when the Russians took Lithuania,
Latvia and Estonia.

We in America first proclaim to
the world the most humane and
democratic principles for prosecuting
of the war, set our country to work
for those principles by building the
most effective war machinery, by
buying war bonds, by sending out
boys to all parts of the globe de-
termined to win the war, only to
find in our midst a flock of column-
ists who make use of our respected
newspapers to condemn even the
heads of our government who strive
to carry out our determination. We
renounced all territorial aggrandize-
ment, and we should see to it that
no other member of the United
Nations is helped or encouraged
toward territorial grabs.

We saved Russia through our
sacrifices, by working hard to pro-
vide enough arms, depriving our-
selves of part of our food so that
the Red armies would be fed to
defend their own land—not ours,
as some columnists wish us to be-
lieve and as Moscow impresses us.
Russia is fighting the monster it
helped to create—the "master" whom
we are about to dislodge from his
bed through our efforts and spoil
his dream of a "New Order". We
certainly do not wish to see an-
other dictator take his place, if
we are aiming to bring peace for
humanity.

What Are We Fighting For?

Let us be honest and ask our-
selves what are America's aims in
this war? Should we follow our
Government or such columnists as
Mr. Pearson? We heard of Stalin
"closing" the Comintern, an organi-
zation set up to spread Stalin's re-
volutionary aims in other coun-
tries, yet our own columnists (we
should call them fifth-columnists)
ably carry on Soviet propaganda in
America by using some respected
American newspapers, even to the
extent of accusing the President and
the Secretary of State for not be-
ing pro-Soviet enough. According
to Mr. Pearson America should be
fighting for aggrandizement of the
Soviet Empire, the way Moscow
wants us to do. Although Russia
now has over one-sixth of the en-
tire territory of the globe, we must
strive to add more lands to her do-
mains even to the extent of sacri-
ficing dozens of small nations bor-
dering Russia, simply because Sta-
lin happens to be a war partner
of Uncle Sam.

We take pride in the Atlantic
Charter, which suppresses territo-
rial aggrandizement, we loudly pro-
claim our democracy and decline
all thoughts of gaining territories
for ourselves out of this war but,
according to columnists like Mr.
Pearson we must by all means try
not to offend Stalin's appetite for
territorial grab.

Some over zealous columnists
clamor for Russia's access to West-
ern Europe, when Moscow demands
it. Where is that Western limit,
we may ask? Lithuania and Pol-
and are but narrow territories be-
tween the Eastern Europe of Russia
and Germany of Western Europe.
Then follow France, Spain, the
Netherlands, and the British Isles.
Where does Stalin intend to place
his door to Western Europe?

When in June, 1940, the Red ar-
mies were occupying Lithuania, and
the Soviet agents swarmed into
Kaunas, the American citizens then
in Lithuania surged into the Ameri-
can Legation to obtain passports
and visas to return to America, the
Soviet commissars who were then
in control of all offices there, made
the following insulting remarks:
"What's your hurry to get back to
America, comrades? Next year we
shall be there, too!" (Stalin was
then a partner of Hitler.)

Lithuania, Latvia, Estonia, Pol-
land, and Finland first attacked and
ransacked by Russia, are now be-
ing bled white by the Nazis in the

very same manner as they were
by the Russians for a year, June
1940-June 1941.

Unjust Accusations

The American people's minds
are being poisoned by some Mos-
cow paid columnists into believing
that the "buffer states", or the
small nations lying between Russia
and Germany, are the causes of
wars, therefore we should not feel
sorry if these small nations were
given over to Russian enslavement.
Although our principles in this war
are to fight for the freedom of
ALL nations, large and small, we
should be prepared to approve the
grab. The small countries of Eu-
rope proved they are peace loving,
they made great strides in progress
while they were left in peace. Wars
are caused not by the small but by
the large countries: we always see
Russia, or Japan, or Germany, or
England, or France, or Italy wag-
ing wars, for some real or invented
causes.

Mr. Pearson is forcing us to be-
lieve, as in the example of Lithu-
ania, that "German influence" on
the small nations who are helpless
to evade it is a crime, while the
Soviet influence, just because he
propagates Moscow schemes in Am-
erica, is the right medicine, even if
Russia does enslave the small na-
tions.

We in America first proclaim to
the world the most humane and
democratic principles for prosecuting
of the war, set our country to work
for those principles by building the
most effective war machinery, by
buying war bonds, by sending out
boys to all parts of the globe de-
termined to win the war, only to
find in our midst a flock of column-
ists who make use of our respected
newspapers to condemn even the
heads of our government who strive
to carry out our determination. We
renounced all territorial aggrandize-
ment, and we should see to it that
no other member of the United
Nations is helped or encouraged
toward territorial grabs.

We saved Russia through our
sacrifices, by working hard to pro-
vide enough arms, depriving our-
selves of part of our food so that
the Red armies would be fed to
defend their own land—not ours,
as some columnists wish us to be-
lieve and as Moscow impresses us.
Russia is fighting the monster it
helped to create—the "master" whom
we are about to dislodge from his
bed through our efforts and spoil
his dream of a "New Order". We
certainly do not wish to see an-
other dictator take his place, if
we are aiming to bring peace for
humanity.

JACK GANSON
TAVERN

LIETUVISKA UŽEIGA

24150 Euclid Avenue

Vieta privatiškiems pokilams,

Engagement Partėms, Vestuvėms

ir šiaip pramogoms.

Rezervacijai telefonukit:

KE. 9782

Prie U. S. Route 20

Jack Ganson-Karabinas, Sav.

STONIS TAVERN

LIETUVISKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis"

"Arielkėlė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS,

UZKANDŽIAI

584 Euclid Avenue

Ant U. S. Route 20

Kazys Stonis, Savininkas.

WICKLIFFE, OHIO

SUPERIOR-

RUSSELL INN

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sustoja kitų miestų

pravažiuojanti Lietuviai.

Helen Urbšaitis Helen Dunbar

Savininkės

Atvyksta

CLEVELAND

FOUR FREEDOMS
WAR BOND SHOW

SPONSORED BY THE U.S. TREASURY DEPARTMENT,
THE SATURDAY EVENING POST AND THE MAY CO.

Pirmad. Spalių 25
Atidarymo Diena

MATYK Norman Rockwell's origi-
nialius "Keturiuos Laisvės" piešinius, inspiruo-
jančius simbolius Amerikos kovų idealus.

DYKAI Setas pilnai spalvuotos repro-
dukcijos "Keturiuos Laisvės", tinkamas į rūmus,
visiems kas pirks Bonds, nuo dabar iki Spalių
30 dienos.

MATYK Žavų palinksminantį progra-
mą, su scenos, filmų ir radio žvaigždėmis da-
lyvaujančiais asmeniskai.

TAIPGI Perkant Karo Bonus laike šios
parodos jums bus proga įsigyti labai puikius
originalius Saturday Evening Post meniškų
piešinius.

Įžangos mokesties nėra Septintas Aukštas

THE MAY COMPANY